

SPOMENIK MUZEJ BRANITELJEM SLOVENSKE ZEMLJE

NA CERJU

1.1 KONCEPT VSEBINE DOLOČEN PRED ZAČETKOM IZGRADNJE

Spomenik na Cerju že v nedograjeni podobi opozarja nase s svojo simbolno sporočilnostjo. Je spomenik braniteljem slovenske zemlje, spomenik prelomnim časom predvsem prejšnjega stoletja in vsem, ki so pomagali ustvarjati slovensko državo.

Spodbuda za spomenik in osnovni program sta nastala v društvu za negovanje rodoljubnih tradicij TIGR Primorske, arhitekturno rešitev zanj pa so izdelali študentje Fakultete za arhitekturo, pod vodstvom dr. Darka Likarja. V izbrani gradnji je obilo simbolnih sporočil v obliki stavbe, njenih detajlih kot v vsebini spomenika.

Navpična struktura stolpa simbolizira časovno zaporedje ključnih dogajanj slovenske zgodovine in njenih osebnosti.

Doživljanje in predstavitev bo omogočena s posebnim oblikovanjem prostorov, opreme in računalniških projekcij na maketo terenov, na stene in strop.

Simbolično os časovnega potovanja predstavlja ustrezna razporeditev vsebine po nadstropjih:

1. Pod pritličjem bosta predstavljena predzgodovina in začetek osamosvojitvenega procesa. V njej bo časovna razsežnost prizemljena, zato bo ta prostor namenjen celostni predstavitvi prostora okolice Cerja, vključno z jamarstvom in arheologijo bližnje okolice.
2. Pritličje bo s slavnostnim portalom in vhodnim monumentalno oblikovanim prostorom predstavljalo vstop naroda v zgodovino z najstarejšimi pisanimi spomeniki (Brižinski spomeniki). Od tu bomo vstopili v prostor, posvečen vidnim osebnostim slovenske zgodovine, kot so Simon Gregorčič, Srečko Kosovel in drugi.
3. Prvo nadstropje bo namenjeno predstavitvi prve svetovne vojne, posebej soške fronte, do nastanka prve novodobne države SHS, Slovencev skupaj s Srbi in Hrvati.
4. V drugem nadstropju bodo predstavljena protifašistična gibanja v obdobju 1918-1941, ki jih simbolno predstavlja TIGR.
5. V tretjem nadstropju bo prikazana druga svetovna vojna s posebnim poudarkom na NOB do nastanka nove Jugoslavije.
6. V četrtem nadstropju bo prikazana vojna za samostojno Slovenijo in nastajanje države Slovenije.
7. Peto nadstropje bo oblikovano kot razgledna ploščad in bo simboliziralo pogled v prihodnost.

Okrog spomenika bo velika, s kamnom tlakovana ploščad elipsaste oblike, razdeljena na poti in večja polja kamnitih plošč v velikosti 50x25 cm z vklesanimi imeni donatorjev.

1.2 DODELAVA VSEBINE V LETIH 2005-2009

1.2.1 Strokovna komisija veteranskih in domoljubnih organizacij

Veteranske in domoljubne organizacije so v letu 2005 imenovale strokovno komisijo za pripravo programa novodobnega muzeja v Spomeniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju, ki naj bi po obdobjih bila sestavljena tako:

1. Slovensko narodno prosvetljenstvo v 19. stoletju in čas na prelomu stoletja, 1. svetovno vojno s soško fronto. Nosilec: Dr. Svobljšak Petra, Dr. Branko Marušič
2. Čas med obema vojnama in fašizem: Nosilec: Dr. Milica Kacin Wohinc, Dr. Egon Pelikan
3. Druga svetovna vojna in povojni dogodki:
Nosilca: Dr. Boris Mlakar in Dr. Nevenka Troha
4. Dogodki ob osamosvojitvi Slovenije Nosilec: Dr. Jože Pirjevec

Komisija je v letih od julija 2005 do 2008 pripravila gradivo, ki je bilo 27.11.2008 razdeljeno naročnikom. Gradivo v tekstualni obliki zajema opise zadevnih zgodovinskih obdobj, ki bodo predstavljena v spomeniku.

1.2.2 Komisija župana

Župan občine Miren-Kostanjevica je na pobudo občinskega sveta dne 06.10.2009 imenoval komisijo za sodelovanje pri pripravi vsebine za Spomenik braniteljem slovenske zemlje na Cerju v sestavi:

- Suzana Černe,
- Nelida Nemeč,
- Milovan Valič.

Županova komisija se je sestala 10.11.2009 ob 17.00 uri.

Komisija je pregledala gradivo, ki ga je pripravila strokovna komisija in razpravljala o možnostih in variantah interpretacije gradiva na moderen in privlačen način. Eden izmed ključnih predlogov komisije je bil »zelo pomembna je vizualno projektiranje projekta z glavnim sporočilom o miru. Za postavitev zbirke, bi bilo potrebno imenovati projektno skupino, ki bi bila sestavljena iz: zgodovinarjev, režiserja, dramaturga, oblikovalca in jezikoslovca. Določiti bo potrebno v katere jezike bi se tekste prevajalo. Predlaga se: angleščino, nemščino, italijanščino, francoščino in ruščino.«

Komisija se bo sestala v razširjeni sestavi skupaj z predstavniki, države, partnerjev (Veteranske in domoljubne organizacije) z Arh dr. Likarjem.

1.3 Izvedba vsebine

Občina Miren-Kostanjevica se je s ciljem postavitvijo muzejske zbirke v spomenik iskala primerne možnosti v razpisih, ki so bili aktualni v letu 2009 in se je 15.10. 2009 prijavila na razpis Čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo 2007-2013 v projektu CAMAA.

Nosilec projekta je Dežela Veneto.

Partnerji projekta so:

1. Marco Polo System geie,
2. Comunita' collinare del FVG,
3. Občina Palmanova,
4. Univerza v Ferrari,
5. Občina Ferrara,
6. Znanstvenoraziskovalni center slovenske akademije znanosti in umetnosti,
7. Občina Miren- Kostanjevica,
8. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Piran,
9. Mestna občina Koper,
10. Ministero per i beni culturali Direzione regionale per i beni culturali e paesaggistici del FVG,
11. Sovritendenza di Venezia,
12. Univerza v Trstu.

Projekt - CAMAA - Center za Severno Jadransko Vojaško Arhitekturo ima za splošen cilj smatrati to dediščino Vojaških zgradb kot spodbudo za trajno naraščanje teritorialnega razvoja in kompetitivnosti, in tudi kot izvir nove socialne integracije v smeri realizacije objektov, ki so bili na dnevnem redu za časa sestankov v Lisboni in Goteborgu.

Projekt je vreden 1,5 mio EUR od tega je delež občine Miren-Kostanjevica 150.000 EUR z višino lastnega vložka 7.500 EUR.

Občina bi ob uspešni odobritvi projekta, lahko izvedla sofinanciranje priprave postavitve natančne vsebine za celoten spomenik in postavitev zbirke do vrednosti 72.000 EUR.

Projekt se bo predvidoma izvajal od 1.4.2010 do 31.3.2012.

1.4 Fizični napredek projekta

V sklopu zadnjega razpisa so se v letu 2008 in 2009 izvedla naslednja dela:

Nadaljevala se je izvedba kamnoseških del iz prejšnje faze na objektu spomenika muzeja na Cerju. Izvajale so se dobave in montaže kamnitih vogalnikov, kamnitih parapetov, kamnita obloga sten, ter kamnitega tlaka v razglednem stolpu. Izvedlo se je še stenske in stropne omete v obsegu 85% vseh ometov. Dokončana je obloga fasade pritličja. Zaključene so podometne elektro instalacije. Zaključeni so estrihi, cementne prevleke in toplotne izolacije tlakov. Izvedena je hidroizolacija in zaščita teras. Izvedene so kamnite obloge tlakov v višini 90% . Izvedla se je obloga stopnic. Izvedena so kamnoseška dela in sicer: kamnita obloga tlakov v notranjosti in na terasi, obloga stopnic in obloga okenskih polic ter obloga notranjih strani parapetnega zida terase. Izdelan je kamniti tlak terase nad pritličjem in izdelani so elementi kamnite ograje stopnišča v razglednem stolpu. Izvedel se je kamniti vhodni portal, z oblogo nad vhodom. Izvedla se je notranja ograja stopnišča. Vgradila so se lesena zunanja vrata za vhod na ploščad in vsa okna.

Pripravila:

Zlatko Martin Marušič, Aleš Vodičar

OBČINA MIREN-KOSTANJEVICA

OBČINSKI SVET

Na podlagi 17. člena Statuta Občine Miren-Kostanjevica (Ur. l. RS, št. 112/07) je občinski svet na 27. redni seji dne 26.11.2009 sprejel naslednje

S K L E P E

1. Za dokončanje in zaprtje spomenika v letu 2010 je potrebnih še 670.000 EUR, od tega je zagotovljenih 373.000 sredstev SVLR (Neposredne regionalne spodbude iz sklada ESRR). 250.000 EUR sredstva države, ostalo so sredstva donatorjev, partnerjev in občine.
2. Občina Miren-Kostanjevica pripravi skupaj z državo in partnerji dogovor o upravljanju, vzdrževanju in financiranju objekta.
3. Občinska komisija v sodelovanju z državo in partnerji uskladi predloge in pobude, ki so se pojavile v času gradnje z osnovnim konceptom in jih predloži občinskemu svetu.

Župan

Zlatko Martin Marušič